

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Idunna. En Nytaarsgave for 1811

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Idunna. En Nytaarsgave for 1811", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1810_148A-intro-shoot-idm170.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Generel karakteristik

Genren 'nytårsgave' var i samtiden en almindelig betegnelse for en samling af litterære småting, der udkom omkring nytår, og som kunne gives som gave og ligge fremme i de dannedes hjem. *Idunna* var den første af tre nytårsgaver fra Grundtvigs hånd. Året efter fulgte *Saga. Nytaarsgave for 1812*, og i december 1815 udkom *Heimdall. Dansk Nytaars-Gave for 1816*. Titlen 'Idunna', som ellers ikke har synderlig meget med bogens indhold at gøre, refererer til gudinden for evig ungdom og skønhed i den nordiske mytologi, og var en titel, der optrådte hyppigt i samtidens især tyske, svenske og danske litteratur.

Som publikation er *Idunna* præget af hastværk og skødesløshed. Af titelbladet fremgår, at den er trykt på G. Bonniers forlag, men "i flere Bogtrykkerier", hvilket bl.a. ses af, at "Sværdet Tirfing" nederst på sidste side har anført P.D. Kiøpping som bogtrykker. "Sværdet Tirfing" er derfor formentlig trykt inden resten af bogen, og arabertalspagineringen begynder også først med denne fortælling. De forudgående digte om de tolv måneder med tilhørende kobberstik er upaginerede, og bogen er desuden udkommet i et oplag uden disse. Det indledende digt "Nytaarsaften" er ligeledes upagineret, og der findes eksemplarer af *Idunna*, hvor dette digt er placeret hhv. efter fortalen og til sidst i bogen (det sidste har ikke kunnet bekræftes, men fremgår af Albeck 1955, s. 78). Der eksisterer også eksemplarer af bogen, hvor sidste blad med indholdsoversigten og rettelseslisten mangler (se i øvrigt tekstredigeringen).

Indholdet er meget forskelligartet både genre- og stilmæssigt. Der svinges mellem mytologi og historisk virkelighed, oldtid og nutid, ironi og alvor. Bogens lyrik kan groft sagt deles i to, dels kalenderrim og skæmtedigte (den klassiske genre med ironisk-satirisk form og indhold), dels såkaldte sagakvad, der betoner fædrelandskærlighed, historisk bevidsthed og poetisk engagement. Bogen gennemstrømmes af et opgør med oplysningskultur og rationalisme på den ene side og et forsvar for patriotisme ud fra et romantisk syn på mytologi, historie og poesi på den anden (jf. Lundgreen-Nielsen 1980, 381 f.). "Sværdet Tirfing" adskiller sig fra det øvrige indhold og fremstår som en pastiche på en saga, holdt i et stærkt arkaiserende sprog.

Værkets enkelte dele er blevet til i perioden fra foråret 1809 til december 1810. I det følgende skal de kort introduceres.